

Wikirezidentství v České republice a další příklady praxe ze zahraničí

Klára Joklová
výkonná ředitelka WMČR

Jana Landsingerová
koordinátorka programu GLAM

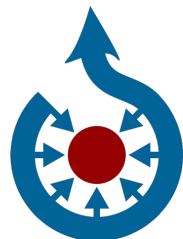

WIKIMEDIA
CZECH REPUBLIC

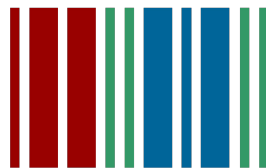
„Společně budujeme svět, ve kterém má každý člověk volný přístup k veškerým lidským znalostem a právo k nim svobodně přispívat.“

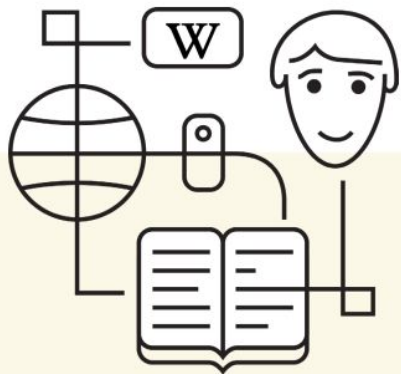
WIKIPEDIE
Otevřená encyklopedie

**WIKIMEDIA
COMMONS**

WIKIDATA

WIKIMEDIA
ČESKÁ REPUBLIKA

Aktivity a programy spolku

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

Senioři
Studenti
Veřejnost

NOVÁČCI

Budování různorodé
komunity

PROGRAMY PRO KOMUNITU

Editoři
Fotografové

SOUČASNÁ KOMUNITA

Budování kapacit
současné komunity

PROGRAMY PRO PARTNERSTVÍ

GLAM
Wikidata/Tech

PARTNEŘI

Získ svobodného obsahu
Budování partnerství

ADVOKAČNÍ ČINNOST

Volný přístup k veškerým
lidským znalostem a právo
k nim svobodně přispívat

knihovny.wikimedia.cz

Galerie

Knihovny

Archivy

Muzea

Wikipedie

Wikimedia Commons

Wikidata

PROČ? WIN-WIN

Kulturní instituce mají cenný obsah, který Wikimedia projekty dokáže dostat k násobně většímu publiku a vložit ho do širšího kontextu.

Spolupráce přináší oběma stranám - tzn. veřejnosti:

- Vysokou **kvalitu** obsahu, odborné zastřešení.
- **Ochranu fondu** nejen proti opotřebení, ale např. katastrofě na světových aktualizovaných platformách.
- Digitalizovaná data nejen na internetu, ale na prvních příčkách **vyhledávání**.
- Dostupnost pro výzkum a vzdělávání v distanční (či covidové) době.
- Neomezené a opečovávané **úložiště zdarma**.
- Společnou propagaci, veřejné či odborné akce, metodiky, právní konzultace atd.

WIKIREZIDENTSTVÍ = vrchol GLAM spolupráce

Wikirezident je vyčleněný zaměstnanec instituce, který:

- vytváří či koordinuje tvorbu **záznamů na Wikipedii** souvisejících s posláním a cíli dané instituce,
- připravuje a koordinuje publikaci materiálů pod **otevřenými licencemi**,
- rozvíjí **vztahy** mezi institucí a komunitou Wikimedia / veřejností, spoluorganizuje veřejné akce,
- je součástí **skupiny GLAM rezidentů**, sdílení zkušeností.

WIKIMEDIA
CZECH REPUBLIC

*Editaton Ženy ve vědě,
březen 2023, AV ČR.*

Jak probíhají GLAM spolupráce?

- realizace společných editačních/foto/data akcí,
- hromadné nahrávání souborů, zvelebování wiki-obrazu instituce,
- mezinárodní přesah GLAM,
- dopad a evaluace spolupráce (sdílení statistických dat - zobrazení stránek, využití souborů... práce konkrétních editorů).

Co poskytuje WMČR:

- know-how, zaškolení, veřejný dosah, evaluaci, publicitu, publikum, aktualizaci dat.

Co poskytuje partner:

- lidskou kapacitu (wikirezident), obsah, expertní znalost.

Richard Sekerak (WMCZ), CC BY-SA 4.0 via Wikimedia Commons

Podpis memoranda o spolupráci s rektorkou UK Milenou Králíčkovou na vernisáži Czech Wiki Photo 2022. Didaktikon Kampusu Hybernská, leden 2023.

NAŠE SOUČASNÉ WIKIREZIDENTSKÉ SPOLUPRÁCE

Muzeum východních Čech v Hradci Králové,

Národní knihovna České republiky,

ZOO Praha,

Státní oblastní archiv v Praze.

Dále Univerzita Karlova - FF, časopis Forum,

AV ČR - Historický ústav,

Městská knihovna Praha a další.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Hlavní wikirezident:

- Editace Wikipedie,
- nahrávání fotografií na Wikimedia Commons,
- příprava digitalizátů muzea k nahrávání,
- vedení předmětu Studenti píší Wikipedii na UHK.

“Létající” rezidentura:

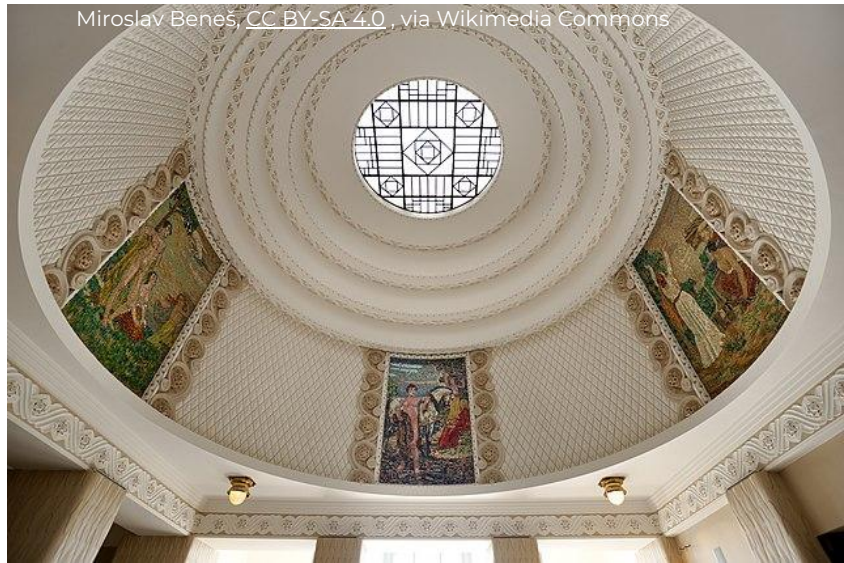
- **mentoring** nových rezidentů,
- pravidelný online **coworking**.

Memorandum o spolupráci

Centrum kreativního muzejnictví

Muzeum východních Čech v Hradci Králové, interiér historické budovy - kupole.

Miroslav Beneš, CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

ZOO Praha

Rezidentury od r. 2018, editatony a další spolupráce.

Nová wikirezidentka od léta 2023.

- významná časová dotace pro práci na Wikipedii.
- zaškolení a první editace, zapojení do wikirezidentské skupiny

Národní knihovna ČR

Dlouhodobá spolupráce, zveřejňování databází, knihovnické kurzy, **memorandum v 2023**, bezplatná registrace aktivním wikipedistům.

Dvě nové wikirezidentky od 2023.

Nové rezidentky též zapojeny do **vznikající wikirezidentské skupiny**.

Sdílení, inspirace, co je vůbec možné, společný “motivační” prostor k práci a řešení drobných nesnází, mentoring hlavního wikirezidenta. Rozšiřování skupiny.

SOA v Praze

V 2023 podpis smlouvy o spolupráci, aktuálně nárůst aktivity.

- nahrávání uvolněných fotografií
- tvorba a rozšíření wiki-stránek SOA a regionálních archivů (11)
- první verze GLAMprojektové stránky
- plánované workshopy

WIKIMEDIA
ČESKÁ REPUBLIKA

Cassandra - statistický zobrazovací nástroj pro GLAM

Počet shlédnutí ↓

MUSEUM

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH
V HRADCI KRÁLOVÉ

GLAM
stat tool
CASSANDRA

INSTITUTION

Muzeum východních Čech v Hradci Králové >

Spolupráce WMČR a Muzea východních Čech v Hradci Králové

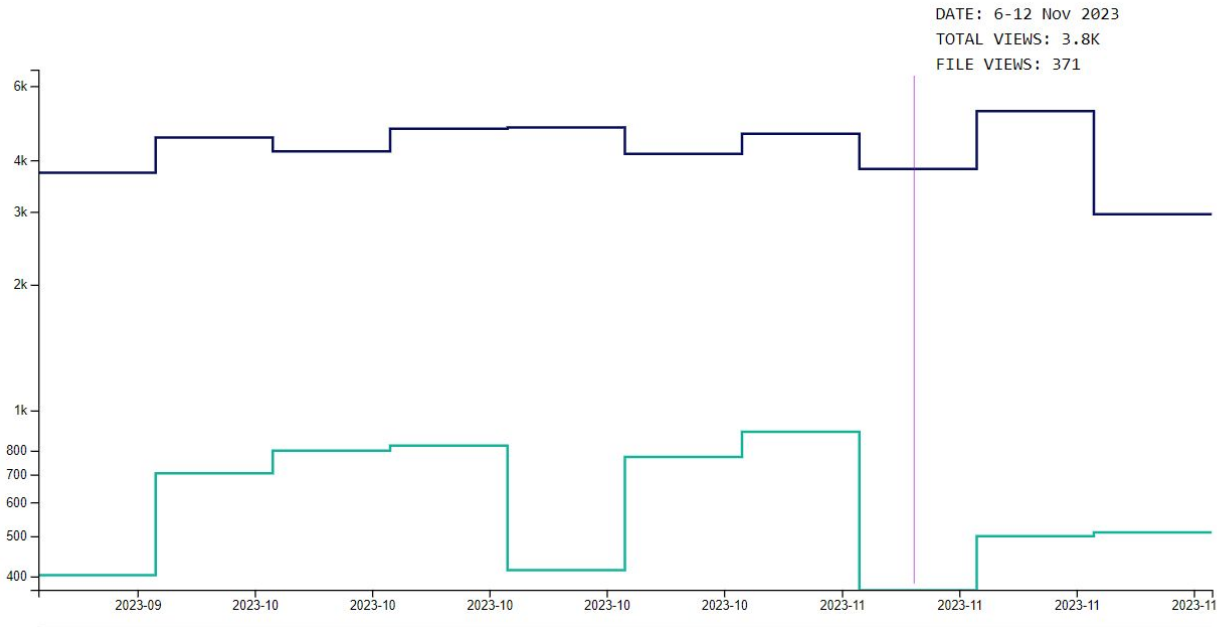
CHART

Views

SELECT VIEW

Week

ANNOTATION
EDIT MODE

BY VIEWS

BY MEDIAN

BY NAME

Muzeum exteriér 004.jpg

[View on Commons](#) [View details](#)

TOTAL 6.8K
AVG/DAY 93.3
MEDIAN 101

Muzeum exteriér 017.jpg

[View on Commons](#) [View details](#)

TOTAL 2.7K
AVG/DAY 36.6
MEDIAN 36

HK Slezské Předměstí 9.jpg

[View on Commons](#) [View details](#)

TOTAL 2.2K
AVG/DAY 30
MEDIAN 30

Gayerova kasárna MVČ 1421.jpg

[View on Commons](#) [View details](#)

TOTAL 2K
AVG/DAY 27.9
MEDIAN 18

MVČ ČETNICKÉ HUMORESKY
021.jpg

TOTAL 1.4K
AVG/DAY 19.6

Cassandra - statistický zobrazovací nástroj pro GLAM

Využití dat v projektech Wikimedia ↓

MUSEUM

MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH
V HRADCI KRÁLOVÉ

GLAM
Stat tool
CASSANDRA

INSTITUTION [Muzeum východních Čech v Hradci Králové](#) >

[Spolupráce WMČR a Muzea východních Čech v Hradci Králové](#) ▾

CHART

Usage ▾

DISTINCT MEDIA USED

143 / 302

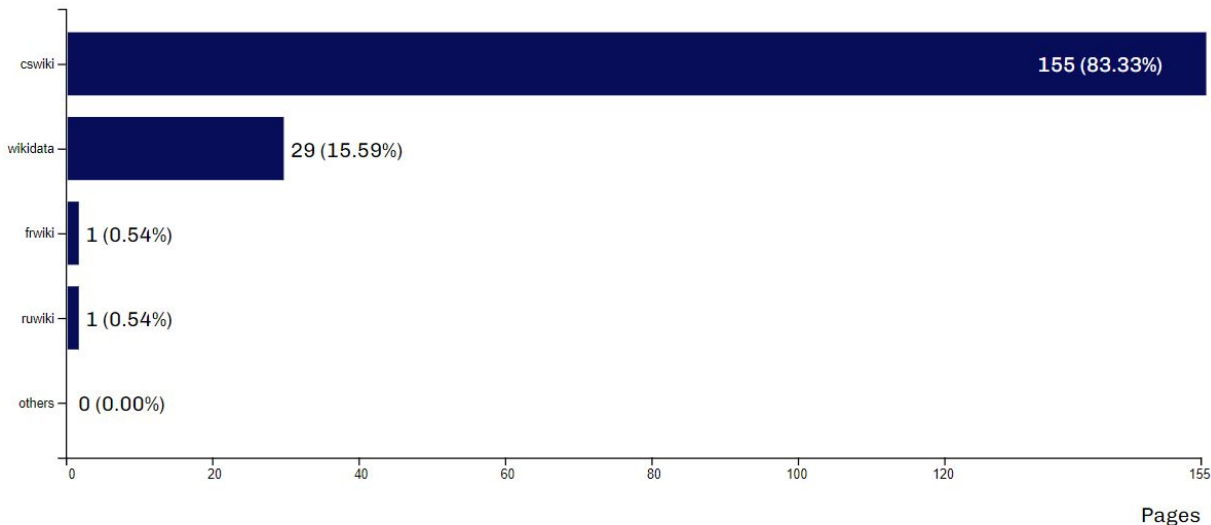
TOTAL PROJECTS INVOLVED

4

TOTAL PAGES ENHANCED

186

Projects

BY USAGE

BY PROJECTS

BY NAME

Muzeum exteriér 017.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 4
PROJECTS 2

MVČ Mykologický herbář Karel Čížek
1.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 4
PROJECTS 3

Benešova třída HK 2.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 3
PROJECTS 2

Graduál český Martin-Cejp 0115v.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 3
PROJECTS 2

HK býv-škola-pro-umělecké-
zámečnictví-1.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 3
PROJECTS 2

HK býv-škola-pro-umělecké-
zámečnictví-2.jpg

[View on Commons](#) ▹ [View details](#)

USAGE 3
PROJECTS 2

WIKIREZIDENTSTVÍ V ZAHRANIČÍ

Wikimedian / Wikipediaian in Residence

- Historicky první wikirezidentství proběhlo v roce 2010 v Britském muzeu.
- Následovaly např. Picassovo muzeum v Barceloně, Versailleský palác či později Harvard pro jednu ze svých knihoven (roku 2014).
- Dnes stovky institucí. Často jde o krátkodobé stáže či spolupráce (do roku), ale existují výjimky: MET, UNESCO...

"We are doing the same thing for the same reason, for the same people, in the same medium. Let's do it together."

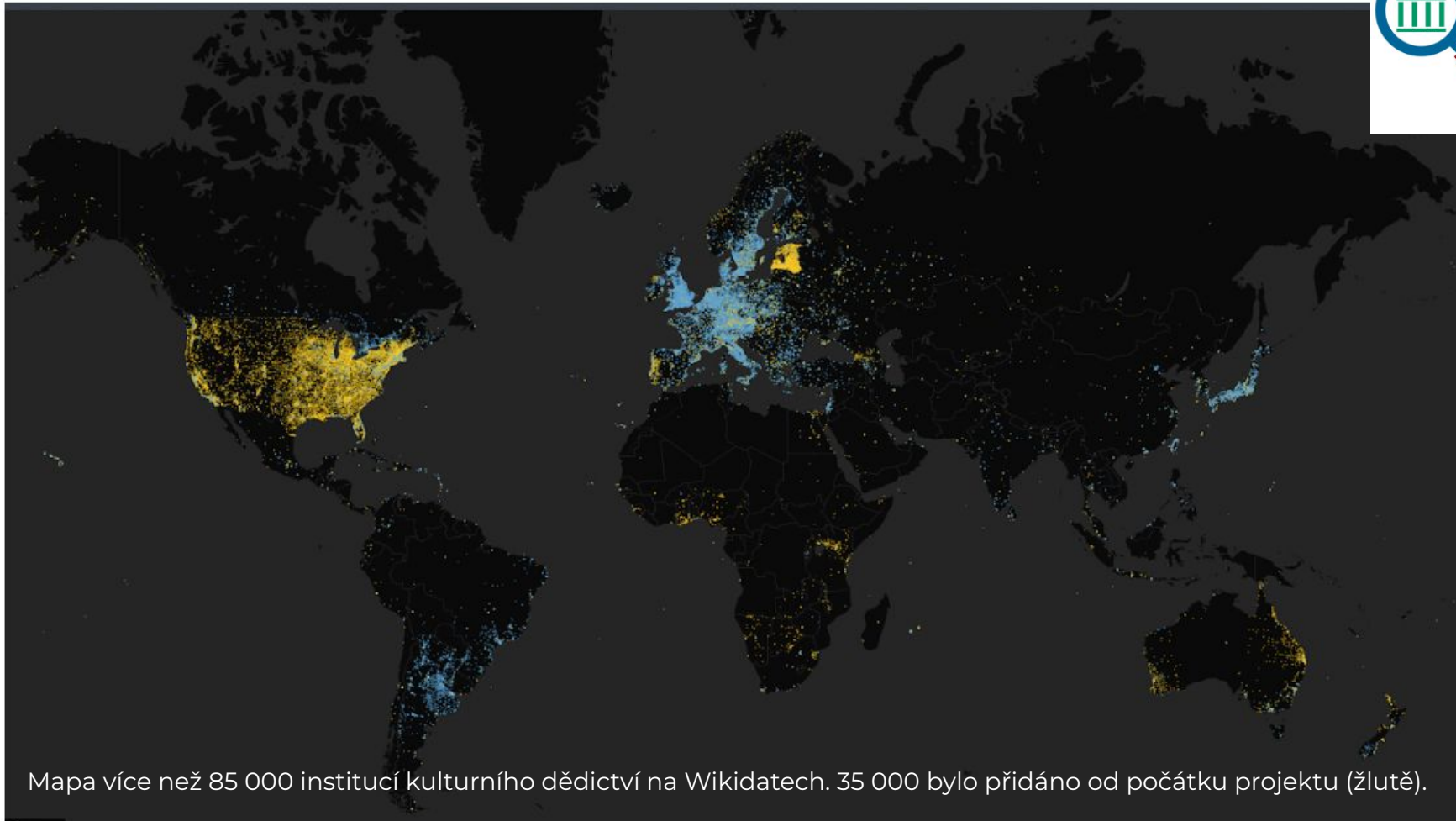

WIKIMEDIA
CZECH REPUBLIC

Liam Wyatt,
první wikirezident,
zakladatel GLAM-Wiki

FindingGLAMs (WM Sverige, WMF & UNESCO) od 2018

Mapa více než 85 000 institucí kulturního dědictví na Wikidatech. 35 000 bylo přidáno od počátku projektu (žlutě).

Organizace spojených národů ([WikiProjekt:United Nations](#))

UNESCO sdílí 4000 fotografií, ilustrací, grafiky z publikací, infografik a videí, které na projektech Wikimedia, včetně jazykových verzí Wikipedie, zaznamenávají více než **10 milionů zobrazení stránek měsíčně**.

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) sdílela 250 map, které mají na projektech Wikimedia více než 15 milionů zobrazení za měsíc.

FAO (Food and Agriculture Organization) sdílela grafiku z publikací, které jsou na projektech Wikimedia zobrazeny přibližně 850 000krát měsíčně.

Dlouhodobě aktivní wikirezidenti byli/jsou v organizacích: **UNESCO, UNDP, WIPO** (World Intellectual Property Organization).

UNESCO / Michel Claude, CC BY-SA 3.0 IGO, via Wikimedia Commons

Fotografie nahraná na Wikimedia Commons v listopadu 2020 v rámci GLAM-wiki partnerství UNESCO s WM Sverige. "Generální ředitel UNESCO Frederico Mayor předal Cenu Simona Bolívara za rok 1990 Václavu Havlovi."

Metropolitan Museum of Art

- 2017: muzeum spustilo politiku otevřeného přístupu a více než 406 000 snímků uměleckých děl ve veřejné doméně umístilo pod **licenci CC0**. Snímky na WM Commons nahrál wikirezident.
- O rok později téměř 4 000 obrázků zařazených do článků na Wikipedii dosahovalo měsíčně přes **10 milionů shlédnutí**.
- Publikace dostupné online, pracovník knihovny MET umísťuje odkazy do příslušných článků Wikipedie. Více než 50% zobrazení webu **MetPublications** pochází z Wikipedie.
- Kategorie na WM Commons: **Images from Metropolitan Museum of Art** = 400 000+ souborů,
- celkem 1 946 670 922 zobrazení (6 let od doby, kdy se kategorie sleduje),
- jen 33 milionů v srpnu 2023 ([BaGLAMa](#)).

THE
MET

WIKIMÉDIA
Editaton "Met Open
Access" v Knihovně
Thomase J. Watsona,
MET, květen 2017.

[Jim.henderson](#), CC BY-SA 4.0, via Wikimedia Commons

Příklad nástroje pro **analýzu zobrazení stránky**: <https://pageviews.wmcloud.org/>

Nastavení

Datum

Nov 2022

Oct 2023

Datový typ

Měsíčně

Projekt

en.wikipedia.org

Platforma

Vše

Agent

Uživatel

Zahrnout přesměrování

Stránky

Zadejte až 10 stránek

× Odebrat

× Metropolitan Museum of Art

Změnit typ grafu

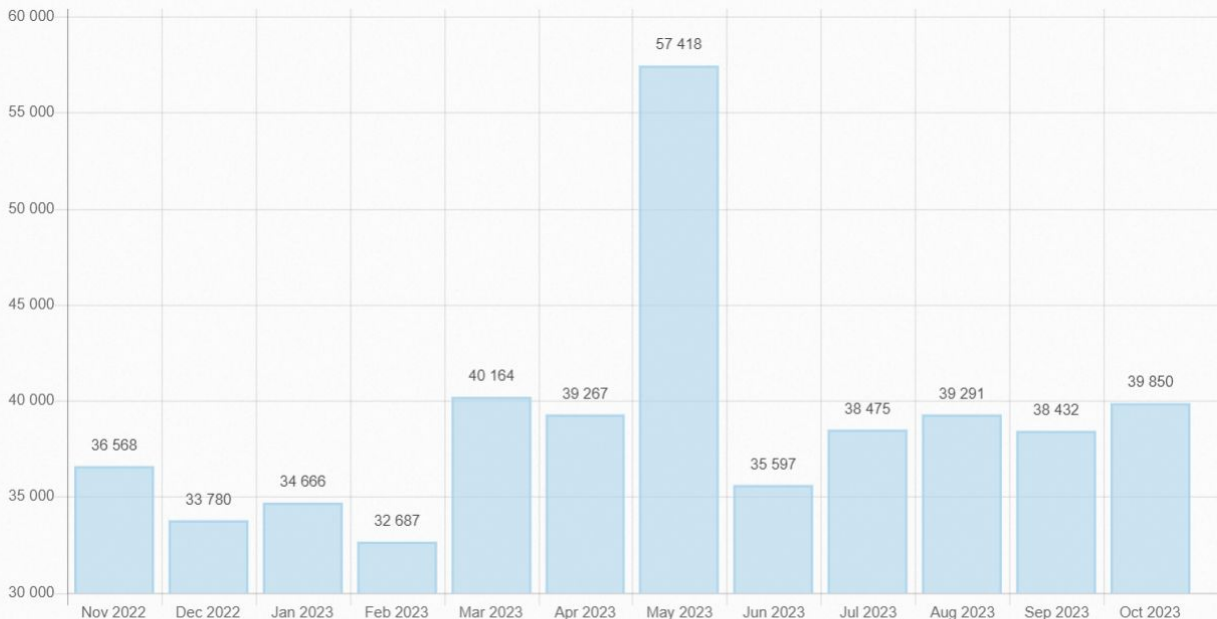
Trvalý odkaz

Stáhnout

Zobrazit hodnoty

Začít od nuly

Logaritmické měřítko

Součty

Zobrazení stránek

Zobrazení stránek: 466 195

Měsíční průměr: 38 850

Revize

Editace: 152

Editoři: 61

Základní údaje

Sledující: 381

Velikost: 149 740

Zánek: žádné

Třída: B

[Všechny jazyky](#) • [Přesměrování](#)

Metropolitan Museum of Art · B · 1.11.2022 - 31.10.2023 · 466 195 zobrazení stránek

Nastavení

Datum

Nov 2022 Oct 2023

Datový typ

Měsíčně

Projekt

cs.wikipedia.org

Platforma

Vše

Agent

Uživatel

Zahrnout průměrování

Stránky Zadejte až 10 stránek

Univerzita Karlova Muzeum východních Čech Zoo Praha

Změnit typ grafu

Trvalý odkaz

Stáhnout

Zobrazit hodnoty Začít od nuly Logaritmické měřítko

Součty

Zobrazení stránek

Zobrazení stránek: 116 965
 Medián: 9 942,5
 Měsíční průměr: 9 747

Revize

Editace: 71
 Editoři: 39

Základní údaje

Sledující: 60
 Velikost: 271 158

Název stránky	Zobrazení ↓	Měsíční průměr	Editace	Editoři	Velikost	Sledující
Univerzita Karlova	83 689	6 974	15	14	61 265	82
Zoo Praha	29 446	2 454	46	24	140 602	60
Muzeum východních Čech	3 830	319	10	3	69 291	Neznámý
3 stránky	116 965	9 747	71	39	271 158	142

Umožňuje např.
porovnání více stránek

Bundesarchiv

V r. 2008 masivní upload 80 000+ fotek na Wikimedia Commons (dosud zřejmě největší obdobná “akce”) na základě spolupráce WM Germany a Spolkového archivu (Koblenz).

Wikipedisté je začali propojovat s databázemi německé Národní knihovny, kategorizovat a popisovat a využívat pro ilustrace článků.

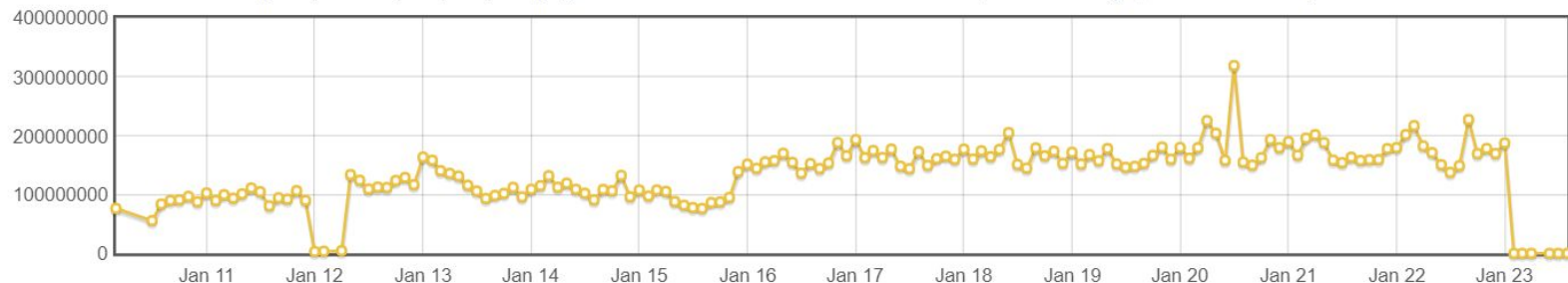

Bundesarchiv, Bild 102-00238
Foto: o. Ang. | Januar 1924

Category details for Images from the German Federal Archive

157 months have a data point, with 21,120,437,084 page views in total. Click on individual time points in the graph to see monthly data.

Page views in 2023-01

Total monthly page views: **187,539,935**.

[Download this table.](#)

Site	Pages	Views
English Wikipedia	Details	12,489,701,119,302
German Wikipedia	Details	20,938,354,000,143
Russian Wikipedia	Details	5,964,144,492,104
Chinese Wikipedia	Details	2,594,111,189,261
French Wikipedia	Details	8,034,10,206,704
Spanish Wikipedia	Details	4,597,9,889,345
Italian Wikipedia	Details	5,039,5,634,452
Japanese Wikipedia	Details	2,949,5,244,708
Polish Wikipedia	Details	4,406,3,994,457
Portuguese Wikipedia	Details	2,872,2,474,586
Czech Wikipedia	Details	2,171,1,840,858

on de.wikipedia.org

Showing the the top 100 pages only. [Download this table.](#)

Page	Views	Files
Reinhard Gehlen	337,686	Bundesarchiv Bild 183-27237-0001, Reinhard Gehlen.jpg
Otto John	289,588	Bundesarchiv Bild 183-25798-0005, Berlin, Karl-Marx-Allee, Henselmann, Otto John, Correns.jpg Bundesarchiv Bild 183-25798-0007, Berlin, Karl-Marx-Allee, Henselmann, Otto John, Correns.jpg Bundesarchiv Bild 183-25876-0001, Otto John.jpg
Im Westen nichts Neues (2022)	263,235	Bundesarchiv Bild 183-R04034, Erich Maria Remarque.jpg
Marder (Schützenpanzer)	259,078	Bundesarchiv B 145 Bild-F073486-0027, Manöver, Schützenpanzer Marder.jpg
Erster Weltkrieg	202,413	Bundesarchiv Bild 102-00159, U-Bootkrieg,ritisches Schiff "Maplewood".jpg Bundesarchiv Bild 104-0158, Argonnen, zerschossener Wald.jpg

**GLAM
Tools:**

[BaGLAMa 2](#)

Další zahraniční inspirace

Mezinárodní GLAM newsletter [This month in GLAM](#)

[Commons: Partnerships](#)

Na této stránce jsou uvedena některá neformální nebo formální partnerství mezi pobočkami Wikimedia Foundation a dalšími skupinami/organizacemi, která vedla k **přidání významných nových sbírek do Commons**.

[Glamtools](#) - statistické sledovací nástroje pro GLAM (obecně nástroje na wiki portálu [Toolforge](#)).

[Commons:GLAM](#)

Děkujeme za pozornost

glam.wikimedia.cz
info@wikimedia.cz

WIKIMEDIA
ČESKÁ REPUBLIKA